

În urma celor arătate mai sus, se poate vedea cu ușurință că limba română a împrumutat un cuvânt polisemantic, a cărui evoluție a avut loc paralel cu limbile slave învecinate (în special, bulgara), avînd aceleași cauze lingvistice, psihologice și sociale (sensul «6» romînesc). Schematic, evoluția sensurilor cuvîntului romînesc ar putea fi reprezentată astfel:

1) simplu → 2) obișnuit, comun → 3) nepriceput → 4) neînvățat → 5) fără minte
 → 6) din popor, de rînd.
 → 7) de calitate inferioară (lucruri).

Lipsește din această schemă doar sensul inițial slav — 'drept', pe care-l întîlnim doar în aromîină, unde *mpróstu* înseamnă încă 'în picioare, drept', de ex. *Šidzui 'mprostu dao dzîle*⁸⁶. Lucrul acesta trebuie reținut ca o dovadă a vechimii cuvîntului *prost* în dialectele romînești.

Textele vechi ne dau numeroase exemple cu *prost* în înțelesul de 'simplu'; de ex.:

...A *prepune aciastă îndreptare de lege dă pre limba ellinească pre limba proastă romînească*. (Îndreptarea legii, 1652).

În acelaș timp, găsim și sensul de 'neînvățat' sau 'fără minte':

La Coresi: *C-amu fostu cugetatu și aceasta, ca să fie mai lesne și mai ușoru a ceti și a înțelege pentru oamenii cea proștii*. (Evanghelie cu învățătură, 1581).

La Ureche: ...*Mai mult proști decît să știe carte*. (Ureche, Letopisețul Țării Moldovei)⁸⁷.

Sau: *Boul iaste în slujba omului; și iaste prost...* (Fiziologul)⁸⁸.

Cu înțelesul 'din popor (opus claselor de sus)':

Dar și aprozii atunce nu era din oameni proști cum sînt acum, ce era tot ficiori de boieri. (Neculce, Letopisețul Țării Moldovei...) ⁸⁹.

— 'De calitate inferioară':

...*De se va afla unul din dînșii să fie luat unul mai mic pămînt și mai prost*. (Îndr. legii, 1652).

Așa dar, atît în limba maghiară, cît și în cea romînă cuvîntul «prost» a intrat cu sensurile sale de bază, care ulterior au evoluat într-o anumită direcție în cele două limbi. În particular, în limba romînă, doar în ultimele secole sensurile de «fără minte; neînvățat; de calitate slabă» au trecut pe primul plan, celelalte trecînd pe planul al doilea: în epoca modernă a pătruns cuvîntul de origine franceză *simplu*, care a înlocuit pe *prost* într-o serie de accepțiuni ale sale. Nu e exclus ca în acest caz să avem, pentru limba literară, o anumită delimitare a sinonimelor.

⁸⁶ St. Mihăileanu, *Dict. macedo-romin*, 317; Dalametra, *Dict. macedo-romin*, 142; Capidan, *El slav in dial. arom.*, 73.

⁸⁷ Ed. P. P. Panaitescu, ESPLA, 1955, p. 58.

⁸⁸ M. Grosu, *Texte de literatură veche romînească* (litogr.), Buc., 1955, p. 234.

⁸⁹ Ed. I. Iordan, ESPLA, 1955, p. 108.